

Kaszëbsczé Dzéń w Szczecinie

Nôùkòwò sesja w Zamkù Pòmòrszczich Kszązt pòswiãconò bëła prof. Gerardowi Labùdze. Za ùdzél w ni pòdzàkòwòł przédnik partu ZKP w Szczecinie dr Ryszòrd Stoltmann.

Kaszëbsczé stanicé reprezentowalé Przędnictwò ZKP, a téż parté w Kartuzach i Szemùdze.

Szczeciński oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego prężnie działa od 1994 r. Zrzesza ok. 40 członków. Jednym z zadań statutowych jest organizacja Dni Kaszubskich.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział w Szczecinie
ul. Św. Wojciecha 13
70-410 Szczecin

Prezes dr Ryszard Stoltmann
e-mail: dgs_szczecin@o2.pl
tel.: 601 728 903

SPONSORZY

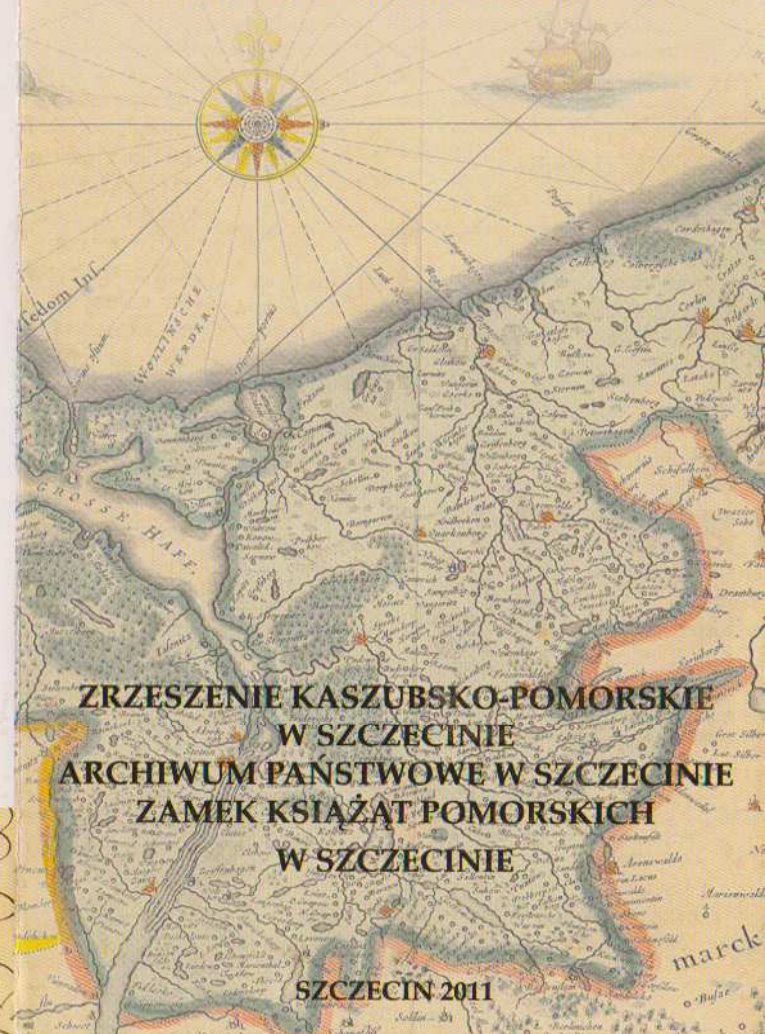

...et vivax phoenix e cineribus vi nova plenus resurrexit

... i jak wiecznie żywy feniks, powstał z popiołów, pełen nowej siły

Z KASZUBSKO-SŁOWIAŃSKICH I POLSKICH LOSÓW POMORZA ZACHODNIEGO

ZRZESZENIE KASZUBSKO-POMORSKIE
W SZCZECINIE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W SZCZECINIE
ZAMEK KSIĄZĄT POMORSKICH
W SZCZECINIE

SZCZECIN 2011

Ekspozycję zorganizował szczeciński oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego przy współpracy z Archiwum Państwowym i Zamkiem Książąt Pomorskich w Szczecinie.

Wystawa składa się z blisko 20 tablic przedstawiających dokumenty archiwalne, które obrazują historię Szczecina i Pomorza Zachodniego. Doboru dokumentów dokonali profesorowie Uniwersytetu Szczecińskiego Zygmunt Szultka i Kazimierz Kozłowski oraz dr Jan Macholak i dr Paweł Gut z Archiwum Państwowego w Szczecinie.

Przedsięwzięcie ma charakter popularyzatorski. Przybliżanie wiedzy o regionie to jedno z głównych zadań szczecińskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Budowanie tożsamości przez współczesnych mieszkańców Szczecina i Pomorza Zachodniego nie może się odbyć w oderwaniu od historii i dorobku pierwszych gospodarzy tych ziem, Słowian – Kaszubów.

Wystawę prezentujemy w układzie chronologicznym:

- Archeologiczne dzieje Kaszubów na Pomorzu Zachodnim
- Kaszuby w tytulaturze książąt pomorskich
- Słowianie na Pomorzu w średniowieczu
- Kaszuby w kronikach pomorskich i na mapach wczesnonowożytnych
- Polsko-pomorskie stosunki polityczne w średniowieczu
- Pomorze Zachodnie w kontaktach z Polską w czasach nowożytnych
- Język kaszubski w rotach lennych szlachty pomorskiej
- Język kaszubski w Kościele ewangelickim i szkolnictwie w czasach nowożytnych
- Kaszubi i język kaszubski przedmiotem badań w XIX wieku
- Kaszubsko-polskie dzieje Pomorza Zachodniego między dwiema wojnami (1914-1945) w XX wieku
- Zdobycie Pomorza Zachodniego w 1945 r. i ustalenie polskiej granicy zachodniej
- Wymiana ludności na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej
- Integracyjna rola Kościoła katolickiego
- Droga do integracji społeczeństwa
- Trudna droga do wolności i demokracji
- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w Szczecinie

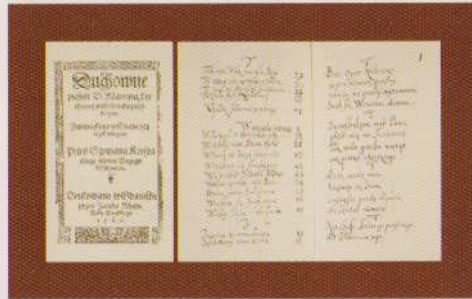
W VI wieku na Pomorze Zachodnie napłynęła najpewniej z Polesia ludność kaszubska. Pierwszą historyczną jej osadą są Dziejnice (pow. Myślibórz) [...]

Już w XIII wieku w dokumentach papieskich czy książęcych pojawia się termin Kaszuby [...]

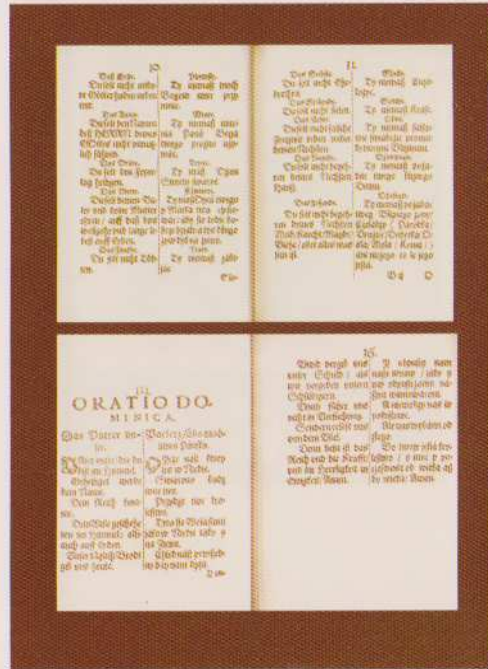
Pierwszy zapis „Kaszuby”. Bulla Grzegorza IX z 19 marca 1238 r. dla joannitów stargardzkich, w której papież potwierdził im nadanie Stargardu przez Bogusława określonego „księciem Kaszub”

Władcy Pomorza zachowali tytuł książąt kaszubskich w swojej tytulaturze aż do początków XX wieku [...]

Duchowne pieśni D. Marcina Luthera y ynsisch naboznich mezow

Ludność kaszubska zachowała swój język ojczysty, ale nie zdołała go podnieść do rangi języka pisanego i kulturalnego [...]. Jednym z zadań Kościoła luterńskiego było udostępnienie Biblii i zaprowadzenie liturgii kościelnej w języku wiernych [...]

Modlitwa Ojciec Nasz i Dekalog z Małego Katechizmu Marcina Lutra w tłumaczeniu na język kaszubski Michała Mostnika (Pontanus)

Kaszubska chłopka

Kontakty pomorsko-polskie opierały się na sąsiedzkim współistnieniu [...]

Obiektywne stosunki językowe i etniczne znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze kronikarskiej Johanna Bugenhagena i Thomasa Kantzowa [...]

Prekursorem badań nad kaszubszczyzną był pastor gdański Krzysztof C. Mrongowiusz [...]

Za twórcę regionalnego ruchu kaszubskiego uważany jest Florian S.W. Ceynowa [...]

Już od 1945 r. szczególną rolę w procesie integracji nowych mieszkańców Pomorza Zachodniego odegrał Kościół katolicki [...]

Prymas Polski kardynał Stefan Wyszyński w czasie obchodów Milenium Chrztu Polski w Szczecinie, 5 listopada 1966 r.

W procesie stopniowej integracji nowych mieszkańców Pomorza Zachodniego ogromną rolę odegrało propagowanie słowiańskiej tradycji pomorskiej oraz polskie sukcesy w konfrontacji z żywiołem niemieckim [...]

